

Sukob ministarstava ili sukob činjenica i propagande: Tko je Miroslav Juhn?

UBIJEN NA TRIMA MJESTIMA: U srpskome pamfletu „Spisak žrtava rata“, Miroslav Juhn je stradao 1941. godine u Zagrebu, u Hrvatsko-m biografskom leksikonu navodi se kako je stradao u Jadovnom 1941. godine, a u mrežnome jasenovačkome popisu navodi se da su ga ubile ustaše 1941. godine u Jasenovcu

Pišu:
NIKOLA BANIĆ i M. KOIĆ

Miroslav Juhn bio je predratni zagrebački novinar cionist i ljevičar rođen 15. srpnja 1897. godine u Podgoraću kod Našica i ubijen u logoru Jadovno kraj Gospića u kolovozu 1941. godine, kao što navodi Hrvatski biografski leksikon, o čemu je više moguće čitati na adresi <http://hbl.lzmk.hr/clanak.aspx?id=8802>. Ako se potraži njegov smrtni list, moguće je vidjeti kako su mu se otac i majka zvali Mavro i Adela. Kao član zagrebačkoga „Makabija“ uspješno se bavio mačevanjem. U Prvome svjetskom ratu Miroslav Juhn zarobljen je na istočnom bojištu, a kasnije je sudjelovao u komunističkome prevratu u Rusiji, tj. u tzv. Listopadskoj revoluciji. Kako se dalje navodi u Hrvatskome biografskom leksikonu, „bio je član Jugoslavenske sekcije agitacije i propagande pri Ruskoj komunističkoj partiji (boljševika) u Moskvi, a vrativši se 1921. u Kraljevinu SHS, pristupio KPJ“. Nadalje, bio je član Hrvatskoga novinarskog društva, pisao je u periodicima, objavljivao je različite

rasprave, radio je na prijevodu Lenjina-va „Agrarnoga pitanja“, od 1937. godine razvijao je nakladničku djelatnost pri Agitpropu CK KPH, a od 1939. do 1940. godine sudjelovao je u organizaciji povratka španjolskih dobrovoljaca. Prema podatcima iz srpskoga pamfleta „Spisak žrtava rata“, Miroslav Juhn stradao je 1941. godine u Zagrebu, a prema nekim drugim izvorima stradao je u logoru Jadovno 1941. godine i taj se podatak danas koristi i u Hrvatskome biografskom leksikonu. Na temelju svega navedenoga može se reći da je Miroslav Juhn za života bio poznata osoba.

Međutim, usprkos svemu tomu, mrežni jasenovački popis Javne ustanove spomen-područja (JUSP) Jasenovac navodi da je Miroslav Juhn rođen 1897. godine u Podgoraću ocu Mavru ubijen od ustaša 1941. godine u Jasenovcu. Budući da to protjerjeći podatcima iz Hrvatskog bibliografskog leksikona, već zbog sumnje u pravo mjesto i okolnosti pogibije, Miroslav Juhn ne bi se trebao nalaziti na mrežnome jasenovačkom popisu, ali budući da se nalazi, dio je masovne prijevare u koju su uključeni i zapisi za tisuće drugih osoba. Opet treba ponoviti sljedeće pitanje: ako se takve stvari i navodi rade

i s poznatim osobama, što li se tek sve radi s manje poznatim ili šire nepoznatim osobama? Što se tiče poznatih osoba, u prethodnim je člancima navedeno još ovakvih primjera, pri čemu su neke od tih osoba čak i preživjele rat, ali su ipak i dalje navedene na mrežnome jasenovačkom popisu, a neke čak i dva puta, što je znak opasne nesposobnosti ili bezobrazluka.

Ovdje je moguće vidjeti i potencijalne sukobe na razini različitih ministarstava. Naime, Hrvatski biografski leksikon spađa pod Leksikografski zavod Miroslav Krleža koji je u nadležnosti Ministarstva znanosti i obrazovanja, a JUSP Jasenovac u nadležnosti je Ministarstva kulture. Prema tome djelatnici ovih dvaju ministarstava navode oprečne tvrdnje i netko bi se mogao zapitati tko je ovdje u pravu. Uzmimo, primjerice, već opisani slučaj Mirka Breyera, poznatoga hrvatskog antikvara i kulturno-književnog povjesnika. Mrežni jasenovački popis navodi kako je ubijen od ustaša u Staroj Gradiški, a Hrvatski biografski leksikon ispravno navodi kako je zapravo umro u prosincu 1946. godine u Zagrebu, znači očito je preživio rat. Već ovaj ozbiljni propust pokazuje kako bi moglo biti bolje vjero-

vati Ministarstvu znanosti i obrazovanja nego Ministarstvu kulture.

No to da je Miroslav Juhn potencijalna lažna jasenovačka žrtva, tek je manji dio priče o njemu. Da bi se vidjelo o kakvoj se zanimljivoj osobi radi, vrijedi dodatno pogledati podatke o njegovoj obitelji. Bio je brat Hinka Juhna koji je, kako navodi Hrvatski biografski leksikon, bio „naš prvi školovani keramičar“. Hinko je oženio Inu Ehrlich, prevoditeljicu za njemački jezik, a umro je prije rata 1940. godine.¹ Ina Ehrlich bila je sestra ljevičarke i feministice Vere Ehrlich, jedno vrijeme udane za još jednoga pripadnika istoga političkog i društvenoga kruga liječnika Benu Steina. Stein je u Drugome svjetskom ratu zarobljen kao vojni liječnik pripadnik poražene vojske Kraljevine Jugoslavije. U zarobljeništvu je počinio samoubojstvo. Sestre Ina (1899.) i Vera Ehrlich (1897.) prema nekim su navodima iz Zagreba pobegle u Split, a zatim u Italiju. Zabilježena je njihova nazočnost u Bariju u južnoj Italiji početkom listopada 1944. godine, pri čemu treba napomenuti kako je u talijanskim registrima kod Vere Ehrlich kao godina rođenja upisana 1905. Možda se radi o pogrešci ili samo o ženskoj taštini u kontradikciji s javno proklamiranim feministom. Prema imenu oca Adolfa i mjestu rođenja Zagreb, sa sigurnošću se može reći kako se radi o istim ženama koje su preživjele Drugi svjetski rat i umrle početkom 80-ih. Jedan od problema kod identifikacije pojedinih žrtava predstavlja i promjena imena i/ili prezimena uobičajenija kod nekih društvenih skupina. Relaciju prezimena Juhn s prezimenima Schwarz i Savić može se naći, primjerice, na engleskim stranicama mrežne enciklopedije Wikipedia ako se potraži pod Aleksandar Savić.² Aleksandar Savić rođen 1923. bio je predratni komunist pravoga imena Alei Schwarz, rođen u Zagrebu u židovskoj obitelji, otac Miroslav Savić, a majka Ina Juhn-Broda. Otac je, prema navodima iz Wikipedije, 30-ih promijenio prezime iz Schwarz u Savić. Podudarnosti su takve da ostavljaju malo mesta sumnji da se u slučaju Miroslava Schwarza/Savića radi o Miroslavu Juhnu, a cijela zbrka oko različitih prezimena potencijalno ukazuje na životni stil i stavove o društvenim konvencijama. Aleksandar, najmlađi član obitelji Schwarz/Savić/Juhn/Jun-Broda Ehrlich, bio je aktivni član tzv. SKOJ-a,

Miroslav Juhn sigurno je novi slučaj poznate potencijalno lažne jasenovačke žrtve. Također je i primjer neuređenosti informacija na razini različitih ministarstava, ali i primjer sukoba činjenica i propagande. Nadalje, Miroslav Juhn može istovremeno biti i Miroslav Schwarz, ali i Miroslav Savić. Naizgled su trojica, a stvarno je jedan

ilegalne organizacije komunističke mlađeži, i kao takav priveden početkom rata od strane redarstva i upućen prvo u sabirni logor Danicu u Koprivnici, a zatim u sabirni logor Gospić, tj. u Jadovno gdje je prema navodima iz Wikipedije stradao u srpnju 1941. Kao što je već spomenuto ranije u tekstu, prema nekim izvorima i njegov je otac doživio istu ili sličnu sudbinu, ali brojne su nedoumice o stvarnoj sudbini Miroslava Juhna – zna se da nije preživio rat, ali vrijeme i okolnosti smrti su dvojbeni.

Vjerovali ili ne, na mrežnome jasenovačkom popisu slučajno se može pronaći jedan Aleksandar Savić rođen 1923. godine i također navodno ubijen od ustaša 1941. godine u Jasenovcu, ali mu je kao otac naveden Radovan, a kao mjesto rođenja Travnik. Je li ovo samo slučajnost ili je možda moguće da se ovdje zapravo radi o pokušaju izmišljanja i zamicanja podataka? Naime, kao prvi izvor podataka navodi se komunistički popisa žrtava

iz 1964. godine, ali u inačici koja je dostupna na mrežnim stranicama beogradskoga Muzeja žrtava genocida pod žrtvama iz Bosne i Hercegovine nije moguće pronaći Aleksandara Savića s opisanim podatcima, čak niti ako se u obzir uzmu neke od varijacija navedenih u napomenama.

Kako na kraju sažeti odgovor postavljen u naslovu ovoga članka? Miroslav Juhn sigurno je novi slučaj poznate potencijalno lažne jasenovačke žrtve. Također je i primjer neuređenosti informacija na razini različitih ministarstava, ali i primjer sukoba činjenica i propagande. Nadalje, Miroslav Juhn može istovremeno biti i Miroslav Schwarz, ali i Miroslav Savić. Naizgled su trojica, a stvarno je jedan.

1 <http://os-hjuhna-podgorac.skole.hr/upload/os-hjuhna-podgorac/multistatic/2/Hinko%20Juhn.pdf>

2 https://en.wikipedia.org/wiki/Aleksandar_Savić